

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....
Cím: A „tizek tanácsa”

Forrás: Népszava

Bp.

1915 XI.23

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

„1915”

Személy

Helyszám

A „tizek tanácsa”.

A tizek tanácsa, amely állítólag azért létesült, hogy a főváros élmezésének nyomorúságán segítsen, inkább ártott, mint használt. Kiderült, hogy ez a titokzatos testület annyiféle vonatkozásban függ az élmezésrészorásoktól és más, klikket alkotó községi választóktól, hogy bizonyos ügyeket titokban kell letárgyalnia. Szabadon csak akkor mernek határozni, ha az élmezésrészorások érdekeivel nem jutnak ellentétbe.

Nagyon sokat meséltek annakidején a főváros befolyásos urai a kormányról és tele szájjal azt hirdették, hogy ők tehetetlenek, ha a kormány nem nyúl a hónuk alá, mert semmihez sincs joguk, mert a közélmezés általános nyomorúságán csak országos intézkedésekkel lehet javítani. Nagyon radikális intézkedéseket követeltek és azt hitték, hogy ezzel lerázták magukról a felelősséget.

A Népszava annakidején helyeselte a fővárosi urak álláspontját, mert megdönhetetlen igazság — még ma is —, hogy az általános nyomorúságon az egyes városok testületei a legjobb akarattal sem segíthetnek. A község képviselőtestülete nem teheti olosóbbá a lisztet, a húst, a hüvelyes veteményeket, illetőleg intézkedései csak bizonyos korlátolt fokig védhetik meg a lakosságot az általános uzsorától. Igaz, hogy a főváros még ezen a korlátolt területen is ügyetlenül, otrombán és hebe-

hurgyán mozgott, mert számos német nagy város, sőt számos magyar vidéki város megmutatta azt, hogy kormányintézkedések nélkül is lehet a bajokat enyhíteni, sőt a rossz kormányintézkedések ellenére is lehet a bajokon javítani.

Amikor azonban elismerjük, hogy a kormány nem védelmezte meg eléggé a lakosság érdekeit, hogy intézkedéseivel nem gátolta meg az uzsora fosztogatását, ezzel még nem mondtuk azt, hogy *Folksházyék* kitiüntetést érdemelnek a közélmezés terén elkövetett érdemeikért. A főváros lakossága nem azt várta ezektől az uraktól, hogy másokra hárítsák át a felelősséget és ennek árnyékában a főváros hizóit és marháit, a reklámzsirtelepét és sok más egyebet busás nyereséggel uzsorásoknak adják el. Nem azt kívánta tőlük, hogy burgonyát, lisztet és hüvelyes veteményeket raktáron tartsanak és hogy ezeket az árukat a legnagyobb szükség idejében visszatartsák és csak akkor jöjjenek velük a piacra, amikor azok már megrohadtak, elromlottak, — hanem a főváros lakossága joggal követelte tőlük, hogy észszerű előrelátással a főváros készleteit az árdrágítók uzsorájának megtörésére használják föl.

Hogy a főváros községi képviselőtestülete s ezzel együtt a tizek tanácsa legalább is olyan bünös, mint a kormány, azt legjobban az ugynevezett tejkérdés tette nyilvánvalóvá. Amikor a tejnyomoruság már olyan általános volt, hogy nemcsak képviselőink a városházán megijedtek

a lakosság forrongásaitól, akkor hosszú tanácskozások után megszületett a *tejigazolvány*. Azt tervezték, hogy elsősorban a kisgyermekeket és a betegeket, december elsejétől pedig a két éven fölül, de tíz évnél fiatalabb gyermekeket látják el tejjel. A tejigazolvány azonban csődöt mondott. A tizek tanácsának legutóbbi ülésén kiderült, hogy a betegek nem kapnak tejet, mert az *álbetegek* a Belváros, Lipótváros és az Andrassy-ut környékén elkaparászták a rendelkezésre álló tejmenyiséget és ilyen módon a külvárosokban még azok sem jutottak tejhez, akik igazán betegek.

A tizek tanácsában nagy műfölkáborodást rögtönöztek és elfogadtak egy esomó olyan intézkedést, amely nagyon alkalmas arra, hogy a gazdagabb városrészek vegyones lakosai ezentul is megkapják a mindennapi tejüket, a szegénysorsu betegek azonban *sehogy se juthassanak tejhez*. A bizottság ugyanis kimondta, hogy a betegek igazolványait hétről-hétre meg kell ujítani, továbbá, hogy csak a hevenyfertőző és a lázas betegek részére lehet orvosi bizonyítványt kiállítani.

Ezek látszólag nagyon radikális intézkedések, valóban azonban csak arra alkalmasak, hogy a szegényebb betegek tej nélkül maradjanak. A gazdag polgárhoz a házi orvos ur *annyszor kötelese elmenni*, ahányszor hívják. Az is valószínű, hogy önagyságán a *láz könnnyü megállapítani*, amikor afölött dühöng, hogy meg akarják fosztani a megszokott kávéjától. Azonban nem gondolja a tizek tanácsa, hogy a szegényebb sorsu beteget az orvos egyszerűen

kitelepíti, na netenkint a bizonyítvány miatt alkalmatlankodik? Illetőleg, ha valamely munkáscsaládban a férj beteg és az asszony munkába jár vagy pedig fordítva, *akkor ki járkal majd a bizonyítvány után?* A munkanapnak elvesztett része 20—25 százalékkal megdrágítja a tejet.

Kimondták azt is, hogy a két évesnél idősebb gyermekek *nem kapnak tejet*. Nagyon jól tudjuk, hogy a tej a legegészségesebb táplálék. Különösen most, amikor a hus, a főzelék, a vaj, a tojás és minden más méregdrága. A munkáscsaládok legfőbb tápláléka a kávé és ha ezt is megvonják, akkor a főváros házi statisztikusai nemsokára *a gyermekhalandóság megdöbbentő emelkedéséről készíthetnek csinos jelentéseket*.

Mindezt azért bocsátottuk előre, hogy

nyilvánvaló legyen, hogy milyen hazug, utolsó és undorító minden szavalat, amelyet a városházán a főváros lakosságának védelméről tartanak. A tizek tanácsában nem akadt egyetlen ember sem, aki meg merte volna mondani, hogy milyen alávaló szemfényvesztés a tejigazolványkomédia és minden, amit ezzel kapcsolatban a bajokról elmondanak; ha eltűrik, hogy a kávéházakban tizezer liter számra fogyasszák el a tejet egészséges emberek, ugyanakkor, amidőn a 3 éves apróság nem juthat tejhez.

Egyetlen ember sem akadt e nevezetes tanácsban, aki meg merte volna mondani, hogy utolsó gazzág volna, ha mi itt a kávéások érdekeit védelmeznők, holott ezzel gyermekeket ítélünk pusztulásra, egy sem akadt, aki megmondta volna: mi nem becsületes nyíltsággal tárgyaljuk a dolgot, nem a közérdeket védelmezzük, hanem az egyes klikkek érdekeit és csupán azért szónokolunk, azért teszünk-veszünk, tanácskozunk és szavalkunk, hogy elboldítsuk azokat, akik tőlünk valamit várnak.

Mi meg azt mondjuk: elég volt már a szemfényvesztésből. Mindaddig, amíg a kávéházakban mindenki annyi tejet kaphat, amennyit akar, a főváros képviselő-testülete elárulja a lakosság érdekeit és nem más, mint a klikkek hitvány érdek-testülete. Előbb jönnek a gyermekek, azután a kávéos urak. Ne szavalkianak tehát a városházán, mert mindenki tisztában van azzal, hogy ez csak maszlag, hanem tiltásák el a kávéházakban a tej árusítását. A tea sem tesz kárt azoknak a szervezetében, akik a kávéházakban lefetyülnek. *Eleg volt már a dal és szavalkatból, lássuk a tettek!*